

О. М. Архіпова

здобувач кафедри іноземних мов

Н. М. Бріт

к. пед. н., доцент

Уманський державний педагогічний

університет імені Пала Тичини

ПЕРЕДОВІ УМОВИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОЦІ

Однією з актуальних проблем на сучасному етапі розвитку педагогічної теорії та практики є активізація пізнавальної діяльності учнів. Саме від неї залежить ефективність навчальної діяльності, яка проявляється в міцному засвоєнні знань, стимулюванні та розвитку інтересу до навчання, формуванні самостійної думки та підготовці до самостійного життя.

Основними завданнями, на основі яких розробляється педагогічна модель змісту, що реалізується під час організації навчально-пізнавальної діяльності, є:

1) формування в учнів розуміння суспільної ролі наукових знань, освіти в умовах науково-технічної революції і ринкових відносин; 2) розвиток у школярів пізнавальних інтересів і здібностей, потреби глибокого і творчого оволодіння знаннями, навчання емоційного набуття знань; 3) виховання позитивних мотивів навчальної діяльності, відповідального ставлення до навчання; 4) розвиток індивідуальних здібностей і талантів, забезпечення умов для самореалізації учнів; 5) засвоєння змістової сторони загальнолюдських і культурно-національних цінностей; 6) оволодіння основами наукової організації розумової праці, елементами культури розумової діяльності [1;с.54].

Організуючи навчально-пізнавальну діяльність, необхідно враховувати її структуру, взаємозв'язок з такими компонентами, як репродуктивна, творча, художня, практична, оціночна, комунікативна діяльність [1;с.55]. Навчання стимулює навчально-пізнавальну активність школярів перш за все своїм змістом. Зміст навчання по-різному засвоюється ними і впливає на їхній розвиток залежно

від методу навчання, що визначає спосіб і характер їх взаємодій з навчальним матеріалом. Він передбачає розвиток творчого мислення, пізнавальної потреби, інтересу до пошуку шляхів пізнання, допитливості, уміння аналізувати, узагальнювати, виділяти головне, самостійно робити висновки, спостерігати, порівнювати, що закладено в основу розвитку пізнавальної активності. Зміст навчального матеріалу, що засвоюється учнями в сучасній школі, передбачає широке відображення досягнень науки, національної духовної і матеріальної культури, мистецтва в органічній єдності із здобутками людства і інтегративними процесами, що відбуваються в науці та виробництві, розкриття цілісної картини розвитку природи і суспільства. Будь-яка діяльність людини протікає більш ефективно і дає більш якісні результати, якщо у неї є сильні, яскраві мотиви, які викликають бажання діяти з повною віддачею сил, долати труднощі, настирливо просуватися до поставленої мети. Все це має пряме відношення до навчальної діяльності, яка протікає більш успішно, якщо в учнів сформовані позитивне ставлення до учіння, пізнавальний інтерес до знань, якщо в них виховане почуття обов'язку відповідальності, інші мотиви учіння, які є спонуками навчально-пізнавальної діяльності, водночас і активності учнів.

Великий виховний потенціал навчально-пізнавальної діяльності учнів криється в емоційній атмосфері навчання, в позитивному емоційному тонусі навчального процесу [3; с.34]. Сприятливий емоційний фон навчання взаємозв'язаний з процесом спілкування вчителя і учнів, атмосферою навчальної діяльності. Саме вчитель має постійно стимулювати в учня прагнення удосконалюватися.

Важливо включити дитину в таку діяльність, яка не набагато випереджала б рівень її розвитку, бо якщо дитина буде не в змозі виконати складне завдання, це спричинить невпевненість у своїх силах. Завдання треба ставити посильні, але такі, що вимагають певної напруги. Разом з тим не можна запізнюватися з включенням дітей до складнішої творчої діяльності, тому що без цього вони не зможуть розвиватися [2; с.22]. Навчально-пізнавальна діяльність спрямована на задоволення інтересів і запитів дітей. При її організації, крім

загальнодидактичних, необхідно керуватися і такими специфічними принципами, як добровільність, ініціатива учнів, самодіяльність, заняття за інтересами.

Список використаної літератури

1. Коберник О., Коберник Г. Активізація навчально-пізнавальної діяльності школярів// Рідна школа. –1999. – №12–с.55–60.
2. Національна доктрина розвитку освіти у ХХІ столітті // Освіта України. – 2001. – №1. – с.22–25
3. Бухлова Н. Як навчитися вчитися: поради та рекомендації – К.: «Шкільний світ», 2007. – 34с.